

Terschelling, voor de derde keer

Vincent Kalkman

Dit jaar is Terschelling voor het derde opeenvolgende jaar op het voorkomen van libellen onderzocht. Net als in de twee voorgaande jaren gebeurde dit in de laatste twee weken van augustus. Omdat het eiland voor de derde keer in deze tijd van het jaar bezocht werd, werd er vanuit gegaan dat er weinig nieuwe en opzienbarende waarnemingen verricht zouden worden. Toch werden er veel leuke en enkele buitengewoon leuke waarnemingen gedaan.

Blijvers

Vorig jaar werd *Erythromma viridulum* (Kleine roodoogjuffer) voor het eerst op Terschelling waargenomen. Dit jaar is er gericht gezocht naar deze soort. *Erythromma viridulum* bleek zich sterk te hebben uitgebreid en komt nu verspreid over het hele eiland voor. *E. viridulum* is in de polders en bij de nieuw gegraven plakken (natte duinvalleien) vaak één van de weinige soorten. Een andere soort die zich permanent op Terschelling lijkt te gaan vestigen is *Orthetrum cancellatum* (Gewone oeverlibel). Tot en met 1995 waren er slechts enkele waarnemingen van deze soort bekend. Dit jaar werden er verspreid over het eiland enige tientallen exemplaren gezien. Zo waren er bij het plasje bij West minimaal tien mannetjes en twee vrouwtjes aanwezig. Er is al jarenlang voor *Orthetrum cancellatum* geschikt biotoop op Terschelling aanwezig. Het is daarom vreemd dat het eiland nu pas gekoloniseerd wordt. Mogelijkerwijs maakt de kolonisatie van Terschelling deel uit van een areaal uitbreiding.

Zwervers

Afgelopen jaren is al gebleken dat het zwerfvermogen van libellen veel groter is dan voor mogelijk werd gehouden. De vangst van *Lestes virens* (Tengere pantserjuffer) en *Calopteryx splendens* (Weidebeekjuffer) op Terschelling zijn goede voorbeelden van de zwerflust van libellen. De eerste werd gevangen tijdens het merken van *Lestes barbarus* (Zwervende pantserjuffer) in de buurt van West aan Zee. Het mannetje Weidebeekjuffer werd aangetroffen bij de Doodemanskisten. De dichtstbijzijnde populaties van beide soorten liggen op meer dan 50 kilometer afstand van Terschelling.

Een nog sterker staaltje van zwerven werd afgeleverd door de meest spectaculaire libellensoort die op Terschelling werd gevangen. In het begin van het verblijf op Terschelling werd bekend dat op een, in Limburg, gehouden NJN-zomerkamp een populatie van *Somatochlora arctica* (Hoogveenglanslibel) was gevonden, een soort waarvan werd aangenomen dat hij in Nederland uitgestorven was. Toevallig werd een paar dagen later op Terschelling ook een exemplaar gevangen. Het gevonden exemplaar betrof een vrouwtje dat bij Het Plasje bij West uit het water opgeraapt werd. Aangezien de dichtstbijzijnde bekende Nederlandse vindplaats op 300 kilometer van Terschelling ligt is het waarschijnlijk dat het gevonden exemplaar uit het, aan Nederland grenzende deel, van noord-Duitsland afkomstig is.

Vlieland

Met behulp van de eiland-hopper (de bootverbinding tussen Terschelling en Vlieland) is er één dag gevangen op Vlieland. Leukste waarneming van deze dag was de eerste waarneming van *Erythromma viridulum* op Vlieland. Opvallend hierbij was dat de soort alleen op de oostkant werd aangetroffen. Mogelijk heeft *Erythromma viridulum* Vlieland vanuit Terschelling gekoloniseerd en moet de soort nog de westpunt innemen.

*Oude Rijnsburgerweg 38
2342 BC Oegstgeest*